

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Regio

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 1 mei 2018
Betreft Jaarrapportage 2017 Onafhankelijke Raadsman

Ons kenmerk
DGBI-DR / 18075293

Bijlage(n)
1

Geachte Voorzitter,

De Onafhankelijke Raadsman brengt jaarlijks een rapportage uit over de klachten die hij heeft ontvangen over de afhandeling van schade en de versterking van gebouwen als gevolg van de gaswinning in Groningen. Hierbij bied ik uw Kamer de Jaarrapportage van de Onafhankelijke Raadsman over 2017 aan. Eerdere rapportages van de Raadsman, en ook de halfjaarrapportage over 2017, zijn eerder naar uw Kamer gezonden (Kamerstuk 33529, nr. 385).

In 2017 heeft de Onafhankelijke Raadsman 234 klachten binnengekregen die betrekking hadden op schadeafhandeling en versterking als gevolg van gaswinning in Groningen. Ruim één op de vijf klachten ging over versterking, dat is een verdubbeling ten opzichte van 2016. Het aantal klachten over schadeafhandeling is met 13 procent gedaald. Het klachtenbeeld (zoals het onderwerp van de klacht) verschilt weinig met voorgaande jaren. Communicatie en afhandelingsduur leveren de meeste klachten op. Waar het aantal klachten over causaliteit van schade en de hoogte van het schadebedrag is gedaald, is het aantal klachten over de bewonersbegeleiders juist gestegen.

Het jaar 2017 is niet vergelijkbaar met het jaar 2018. De komst van de Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen en het besluit om de gaswinning in Groningen op zo kort mogelijke termijn volledig te beëindigen heeft gevolgen voor de wijze waarop schademeldingen worden afgehandeld en de versterkingsoperatie kan worden vormgegeven. Valkuilen die de Onafhankelijke Raadsman heeft geconstateerd over het jaar 2017, moeten in de toekomst wel worden vermeden. In de jaarrapportage geeft de Onafhankelijke Raadsman de volgende aanbevelingen die ook bij de inrichting van de voorzieningen in 2018 zullen worden betrokken:

Over de schadeafhandeling:

- De Onafhankelijke Raadsman raadt aan de ervaringen die onder andere de Arbitrer Bodembeweging heeft opgedaan, mee te nemen bij de uitvoering van het nieuwe schadeprotocol.
- De Tijdelijke commissie mijnbouwschade Groningen (hierna: TCMG) zal veel aandacht moeten geven aan de communicatie met bewoners.

- De Onafhankelijke Raadsman adviseert de afwikkeling van een schadeclaim na de uitspraak van de Arbiter Bodembeweging te verbeteren door te voorkomen dat na een uitspraak nieuwe discussie kan ontstaan over het schadebedrag.

Ik onderschrijf deze aanbevelingen. De schade-afhandeling is met de komst van de TCMG op 19 maart 2018 publiekrechtelijk georganiseerd (Kamerstuk 33529, nr. 423). Dit betekent dat bewoners voor de behandeling van hun schademeldingen niet meer met NAM te maken hebben. Aanvragen tot schadevergoeding worden door de TCMG afgehandeld. Deze nieuwe opzet, waaraan brede behoefte bestaat, heeft gevolgen voor de werkwijze. Ik deel met de Onafhankelijke Raadsman de noodzaak om ervaringen die bij de eerdere afhandeling van schademeldingen zijn opgedaan niet verloren te laten gaan. Ik constateer dan ook met tevredenheid dat de TCMG voor de vaststelling van haar werkwijze met zeer veel betrokken partijen in de regio heeft gesproken, om deze ervaringen in de nieuwe opzet te kunnen borgen. Ook wordt door de TCMG terecht veel aandacht besteedt aan communicatie. Niet voor niets is de TCMG zeven dagen per week van 08:00 tot 20:00 bereikbaar.

Naast de nieuwe schademeldingen zullen nog ruim zesduizend zogenoemde oude schademeldingen door NAM worden afgewikkeld (Kamerstuk 33 529, nr. 455). Voor deze schademeldingen zal NAM een bod doen op basis van een calculatie. Daarin wordt ook gemelde schade die volgens NAM niet is veroorzaakt of verergerd door een aardbeving meegenomen. Als een bewoner een oude schademelding voorlegt aan de Arbiter Bodembeweging, bestaat dus bij aanvang al een goed beeld van de financiële omvang van de schade die is geconstateerd. De verwachting is dat met deze aanpak nieuwe discussie na afloop van een uitspraak door de Arbiter tot het verleden behoort. Ik zal dit nauwgezet volgen.

Over de versterkingsopgave:

- Ten aanzien van de versterking adviseert de Onafhankelijke Raadsman de komende maanden goed na te denken over hoe deze operatie vorm te geven op een manier die recht doet aan het karakter van en de problematiek in het gebied, waarbij specifiek aandacht moet zijn voor de toezeggingen die zijn gedaan en de sociaal en maatschappelijke en medische impact van schade en versterking.
- Aan inwoners moet meer duidelijkheid worden geboden over de termijnen, processen, mogelijkheden en onmogelijkheden in het versterkingsprogramma. Regelmatige communicatie is van groot belang.
- Om de versterkingsoperatie te kunnen laten slagen, is regie op het eigen leven en de eigen leefomstandigheden een voorwaarde. Bewoners moeten serieus worden betrokken bij keuzes, mogelijkheden en kansen. Bij sloop-nieuwbouw geldt dat bij uitstek.
- Inwoners die al lang op hun versterkingsadvies wachten, moet snel duidelijkheid worden geboden. Langer talmen is maatschappelijk onverantwoord.
- Toezeggingen aan bewoners die reeds een versterkingsadvies hebben ontvangen, dienen te worden nagekomen.

- Er moet onverminderd aandacht blijven voor de sociaal-maatschappelijke impact van schade en van versterking. Middelen om daaraan op een passende manier aandacht te geven zullen beschikbaar moeten komen.

Ik heb aan uw Kamer aangegeven dat de beëindiging van de gaswinning een positief effect zal hebben op de veiligheidsrisico's in Groningen (brief 29 maart 2018, Kamerstuk 33529, nr. 457). Deze verbeterde veiligheidsvooruitzichten zullen consequenties hebben voor de versterkingsopgave. Op basis van de analyses die ik heb uitgevraagd bij NEN, KNMI, SodM en TNO ga ik in overleg met de regio over wat dit betekent voor de lopende versterkingsoperatie en welke maatregelen nodig zijn om de veiligheid in de komende periode te garanderen. Het is evident dat onveilige huizen snel moeten worden versterkt, en dat de versterking van huizen waar deze al onomkeerbaar is niet stopgezet moet worden. Het kabinet wil overige onomkeerbare stappen opschorten tot er meer duidelijkheid is over de veiligheid. In deze gesprekken met de regio zal ik de aanbevelingen van de Raadsman meenemen.

Tot slot

De Onafhankelijke Raadsman geeft aan desgewenst klachten te behandelen over de afhandeling van schade door de TCMG en daarin zo nodig een bemiddelende rol te vervullen. De komende periode zal worden benut om dit in nauwe samenspraak met de Nationale Ombudsman te verkennen.

Als laatste geeft de Raadsman aan dat een bredere rijksbetrokkenheid voor de hand ligt. "Het is niet slechts een 'economisch' dossier, maar gaat ook over wonen, werkgelegenheid, juridische zekerheid, erfgoed, infrastructuur, welzijn en volksgezondheid." Ook deze aanbevelingen neem ik ter harte. Dit dossier raakt aan beleidsdomeinen van verschillende departementen en vraagt om een kabinetsbrede oplossing.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat